

F O A I E

pentru

minte, inimă și literatură.

No. 24.

Luni, 16. Iunie

1847.

ЃНЃ РЪСНЃНСЃ

ла префачериле дмвѣдетрїмор дїн
Молдова.

(Ѓрмаре.)

Domnule I. I. дїдї зїкѣ къ нїчї зна
дїн нациїле чївїлизате п'аѣ асвѣрлїтѣ фїло-
софїеа, лециїе шї лїмбеле, шї Дта те-аї
амѣдїтѣ фоарте рѣѣ дн ачеастѣ прївїре
къ каре ле щердї. Прѣсія, Цертманїа, Фран-
ція шї Англіа пѣ ле-аѣ штерсѣ дїн скоа-
меле лор. Чїтеще програмеле ачесторѣ
дерї шїдї веї пїпѣ амѣдїреа къ дерїтѣл.
Веїї кѣлецереа програмелор дела тоате
скоамеле Прѣсіеї де консіліерѣл Найгевазер
шї веї афла дн колециѣ пѣ пѣмаї поезїеа,
лїмбеле веки шї повѣ, дарѣ пѣпѣ шї фї-
лософїеа. Казѣтѣ о програмѣ де але Церт-
манїеї шї де але Англіеї шї те конфрѣнтѣ
къ еле. Апої че те мѣочеще де а шї кѣрти
не тодї ачеїа че аѣ фѣкѣтѣ кѣрсѣрї регѣ-
лате, че аѣ депѣсѣ рїгѣроаѣе, че аѣ дїпло-
ме формале де шїїнда лор де пе ла зпї-
версїтѣдїле Европей, саѣ кѣарѣ шї пе а
чеїа карїї дїсѣфледїдї де дорїнда де а vedé
кѣлтѣра націоналѣ дѣфлорїнд адѣкѣ дѣпѣ
пѣтїндѣ шї мїкѣл лор талантѣ ла алтарїл
пѣзелор ромѣне, фѣрѣ а крїтїка саѣ а де-
фѣїта вѣнавонїндѣ шї зелѣл орї кѣрѣїе на-

ціоналїстѣ, шї пе карїї прївїндїї тотѣ о-
датѣ аѣ чева маї мѣлтѣ декѣтѣ Дта. Обїе-
ктеле ачесте пе аколо ка шї пе аїзреа пѣ
ле сокотѣ ка Дта къ тотѣл де петревнїче
соціетѣдїмор шї кѣарѣ класеї де жосѣ; нїчї
къ с'аѣ сперїатѣ де пѣтѣрѣл чел шаре ал
дмвѣдадїмор карїї къ тоатѣ негалїтатеа
Дтале фѣрѣ шѣрѣїнїре се вѣкѣрѣ де лѣ-
мїнареа дѣхлѣзї лор педмпедекадї ла а
чеаста акѣм де сѣте де ал; кѣндѣ Дта пе
коїпатрїодї възьодѣвї дѣкѣ дн фешеле
шїїнделор пѣлнїдї де соарта дѣреї къ че
аре сѣ факѣ къ атѣда дмвѣдадї. Че де
маї фїло-патрїе! вѣдѣ къ днтре 1,200,000
локѣторї аї Молдовеї 15,613, еарѣ пѣ
15,000 дѣпѣ кѣм арѣдї, оаменї де треавѣ
п'ар авеа локѣ. Dee Dѣмнезеѣ сѣ фїе тодї
де треавѣ шї сѣ пѣ маї фї мѣрїтѣ нїчї ѣ-
пѣл дѣпѣ фреквентареа ачелор 12 ані де
дмвѣдетѣрѣ, арѣтадї дн еспозїдїеа: „Стѣ-
рїї дмвѣдетѣрїмор пѣвлїче дн Молдова“
де референдарїл Г. Асакї 1845. Domnule!
пѣ пѣмаї жѣдекѣторїї, адвокадїї шї фїло-
софїї сѣ черѣ ка сѣ фїе оаменї дмвѣдадї
шї чїпстїдї днтр'ѣнѣ статѣ, кѣчї пѣ пѣмаї
еї аѣ дрептѣрї де соціетате, дарѣ шї масса
днтреагѣ а попорѣлѣ шї а четѣденїмеї
тревѣ сѣ апѣче фѣкїїеа лѣтїнеї, кѣчї: шї
негѣдеторїл шї мецѣрѣл шї слѣжїторїл

чел маї де не зрмъ аъ дрептъл де а фї оаменї лѣминаці шї чїнстїдї, къчї фїекаре дїнтр'ѣншії слѣжескѣ патріей. Бічїзедїї organizația скоалелор де маї пайнте лѣдъндѣ пе ачеастъ позъ, лѣсъ адѣдї аминте къ лѣдъндѣ дефаїмї, къчї тотѣ ачеа окърмѣре аъ лѣнтродѣсѣ шї лѣкѣвїндатѣ сїстема веке че шї пе астъ позъ. Маї зїчї къ: лѣнтрѣ кътѣ нова лѣмвѣдетъръ пѣ ва форма декътѣ фѣптерї, каре лѣнтрѣ свдоареа фецей лор съ шї агонїсеаскѣ о пѣне дѣлче шї чїнстїтѣ, аплїкъндѣсе ла індѣстріе, лѣнтрѣ атѣта шї вѣетъл де rīdīculus mus се ва нїмїчї дїпайнтеа фолосѣлї че поате авѣ сочїетатеа дїн ачеаста.“ Вреа съ зїкѣ Домпъле къ чеїлалдї дїн сочїетате, че пѣ ворѣ фаче ачеастъ лѣмвѣдетъръ, пѣ ш'аъ агонїсїтѣ нїчї лѣшї ворѣ агонїсї пѣїнеа лѣнтр'ѣнѣ кїпѣ чїнстїтѣ, къ алте кѣ вїате зїчї: къ тоцї чеїлалдї свнтѣ саъ ворѣ фї пїдѣ рѣпїторї, чеї окротече окърмѣреа лѣн сїпѣл еї. Къ ачеаста пе маї адѣчї лѣкѣ одатъ аминте де влестетъл дѣмнезеескѣ пе каре л'аъ арѣкатѣ лѣн фаца лѣї Adam шї пѣ ѣспра зѣнора пѣмаї, че а лѣнтрѣгѣлї пеатѣ оменескѣ. Дта дечї пѣ фаче нїчї зѣнѣ фелѣ де деосевїре лѣн ачеастъ прївїндѣ, къчї пѣкѣтѣвѣдїї лѣнпротїва скрїптѣреї, лѣнпротїва гласѣлї дѣмнезеескѣ. Аъ доарѣ пѣмаї дїн ачестїа ешїдї къ асеменеа лѣмвѣдетъръ воецїї а фаче алвїнеле статѣлї шї пе чеїлалдї те мѣлдемѣдїї аї авеа де тѣнпторї? Сїстема лѣмвѣдетѣреї де маї пайнте че ера де патѣзспрезече ані те лѣнспїшѣптеазъ де пѣмѣрѣл лѣмвѣдїлор че продѣчеа. Че веї зїче акѣм де грѣшадѣ сколерїлор Дтале че арѣ ашї свѣршї лѣмвѣдетѣрїле пѣмаї лѣн шепте ані саъ дѣпъ програмѣл чел арѣдї пѣмаї

лѣн патѣрѣ; негрешїт къ дѣпъ зѣнѣ адеѣвѣратѣ калкѣл тѣревѣе съ фїе лѣнтрѣїтѣ, шї еї ка оаменї чїнстїдї де вѣнѣ сеатѣ ворѣ авеа лѣкѣшоареле лор. Маї зїчї къ тотѣ лѣн сїстема веке пѣмѣрѣл елевїлор — іа сеата зѣ поате ал сколерїлор, саъ аї зїтатѣ кѣм дї с'аъ рѣспѣнсѣ лѣн ачеастъ прївїндѣ прїо рефѣтадїеа зѣнѣ екс-елеѣвѣ ал академїей дїн 1844 — ажѣнсесе лѣнтр'о старе къ мѣлѣ маї рїдїколѣ декътѣ ачеа арѣтатѣ лѣн фїеа шїїндїфїкѣ шї лїтерарѣ Nr. 11, адїкѣ вреї съ зїчї къ ера шепте елевї лѣнтр'ѣнѣ класѣ шї къ дїн авѣзѣрї аъ ешїтѣ прогресѣл ка лѣн вїїторїме фѣрѣ де 12 елевї съ пѣ се дїе | класѣ. Нѣ шїї кѣмѣ де пѣдї вїне греадѣ де рѣтѣчїрї аша де гроасе. О асеменеа лѣцїзїре пѣлѣ акѣма фїїндече пѣмаї лѣн вїсѣрїле Дтале лѣн каре рѣтѣчешїї. Пе лѣнѣгѣ ачесте еѣ те лѣнтрѣвѣ шї мї рѣспѣнде къ інїмѣ кѣратѣ, дакѣ лѣн класѣл ал III. де анѣ аї маї мѣлдї де 4 сколерї саъ чїнчї кѣте одатѣ, еар лѣн ал IV. кѣндѣ 3 кѣндѣ 2 кѣндѣ 1 шї де мѣлте орї нїчї зѣнѣл, еатѣ дїї лѣдѣа ешїтѣ дїн авѣзѣ, еатѣ дїї прогресѣл саъ маї вїне регресѣл. Нѣмѣрѣл сколерїлор сїстемей веки дѣпъ рапортѣ офїціалѣ дїн Дек. 1846 ла колецїї аъ фостѣ 93 — ачел дѣла факѣлѣтѣдїї 16, шї лѣн тотѣл 109. Еар ачела ал сїстемей челеї позъ лѣн каре тѣте класеле де маї свс сънтѣ редѣсе пѣмаї ла патѣрѣ есте де 63. Домпъле еатѣ дїї прогресѣл. Банчеле лѣкѣс дѣшерте шї кѣ дрептъл лѣн зѣна дїн зїле аї аплїкат кѣвѣпѣтъл „Домпїлор!“ зѣнѣ сїнѣгѣрѣ сколарїѣ Ф... чеїдї ста лѣн класѣ, кѣндѣ аї дескїсѣ зша шї кематѣ пе кѣдїва колецїї аї Дтале ка съ те вадѣ, карїї дїн прагѣ те-аъ прївїтѣ, лѣсѣ п'аї вѣгатѣ де сеатѣ кѣтѣ те-

аї фѣкѣтѣ де рѣсѣ прїп ачеаста, кѣчї професорѣ дїн Парїс не каре'л чїтезї, дїн резонѣ аѣ зїсѣ Длор! пентрѣкѣ сколерїѣл че л'аѣ възвѣтѣ, шї фѣчеа зпѣл, кѣ Дта шї пѣте шї кѣ амїкѣл Дтале че те-аѣ кондѣсѣ ла класѣ алкѣтѣїадї треї, шї де възпѣ сеамѣ аѣ тревѣїтѣ кеарѣ шї дїн полїтедѣ съ вѣ зїкѣ Домнїлор; ачеаста дпсѣ н'аї дпсемпат'о, чї те-аї мѣлдемїт а ешї кѣ атѣта, адїкѣ шїїндѣ кѣ мїстїчїстѣл есте де маї мѣлте фелѣрї, каре фелѣрї нѣ шїїѣ кѣм дї с'аѣ плѣмѣдїтѣ дп крїерї кѣндѣ дїн гѣра професорѣлвї зїчї кѣ н'аї авзїтѣ декѣтѣ: „Домнїлор! шїїдї Двоастрѣ че ва зїкѣ мїстїчїстѣл? Мїстїчїстѣл Домнїлор, мїстїчїстѣл Домнїлор есте оаре-чева мїстїкѣ.“

Прїп кѣвїптеле ачесте ел нѣ фѣкѣ нїчї о дпнѣрдїре, де знде съ фї пѣтѣтѣ скоате Дта кѣї маї де мѣлте фелѣрї. Домнѣле! чел че нї ворѣшї дп атѣтеа лїмѣї стрїеїне прїп артїкѣлѣл че скрїї, нѣ вацї де сеамѣ кѣ кѣ полїглотїеа Дтале нѣ шїї нїчї мѣкар лїмѣва че аї свпг'о де одатѣ кѣ цїда; аша де пїлдѣ кѣндѣ те еспрїмї: мїстїчїстѣл есте оаре-чева мїстїкѣ, грешїцї, пентрѣ кѣ професорѣл нѣ дптреѣва, дарѣ есплїка, шї Дта тревѣїа съ зїчї „мїстїчїстѣл есте вп че саѣ чева мїстїкѣ, пентрѣ кѣ кѣ оаре-че не слѣжїтѣ маї мѣлтѣ ла дптреѣвѣрї шї нѣ ла есплїкѣрї, аша фїїндѣ фїреа лїмѣвї ротѣпѣ. Домнѣле де шї дп маї мѣлте пасаже поетїzezї, аїчї дпсѣ те вѣдѣ кѣ прїп оаре-чева, кеарѣ дїн лїмѣва Дтале фацї зпѣ мїстїчїстѣл, прїп зр-таре драгѣл меѣ дпкѣ аї невое де граматїкѣ. Зпѣ мїстїчїстѣл дпкѣ маї гѣсескѣ шї дп расаднїда пансїоанелор кѣндѣ зїчї „кѣ дїн еле вор ешї ѳменї формадї спре а кѣпѣта дпкредереа окѣртѣвїрїї шї ашї

слѣжї цара лор, нѣ дїн дпндемнѣл де кївернїсалѣ, чї дїн драгостеа шї рѣѣва пентрѣ вїпеле обїдескѣ.“ Аратѣ'мї мѣкар о сїпгѣрѣ фрѣмоасѣ пїлдѣ де ачесте, дакѣ се поате, кѣчї пансїоане авемѣ маї дїнаїте де рѣдїкареа скоалелор пѣвлїче дела 1828, шї те дптреѣвѣ кѣндѣ аѣ лїпсїтѣ шї поцї вїса кѣ ва лїпсї вреодатѣ їдеѣа де кївернїсалѣ дїнтре оаменї, орї де че кондїцїе ворѣ фї еї? Еа есте ка елементѣ неапѣратѣ, лїпїтѣ де траїѣл пострѣ соцїалѣ. Не лѣпгѣ ачесте че веї фаце кѣ родѣл дп-вѣдетѣрїлор градѣлвї ал П. кѣ арпантерїї, констрѣкторїї, канделїстїї шї контабїлїї Дтале, кѣндѣ лор нѣ ле дпгѣдѣї а се вѣкѣра де дпкредереа окѣртѣвїрїї, чїї лашї а трѣї дптрѣ свдоареа феѣеї лор; аѣ дѣрѣ дїптр'ѣшїї воешї а форма пентрѣ статѣ о класѣ кареа съ дпсѣфле тотдеавна окѣртѣвїрїї о дпгрїжере дпфрїкѣтоаре? Дпкредереа чеа статорпїкѣ а зпѣї окѣртѣвїрїї есте ачееа че се разїмѣ дп свѣлетѣл шї їнїма дптреѣеї мессе а пагїеї, каре есте попорїмеа, четѣденїмеа шї повїлїмеа. Нѣ пѣне аша де пѣдїнѣ мерїтѣ дп скѣлле пѣвлїче, кѣчї еле претѣтїнденеа аѣ фостѣ чїпстїте дпаїптеа челор партїкѣларе. Еле аѣ фостѣ ватра де знде с'аѣ апрїнѣсѣ фѣкѣїеа лѣтїнеї, дїптр'ѣнселе аѣ ешїтѣ цѣнїѣл челор маї,марї вѣрѣвацї, дп карїї статѣрїле ш'аѣ пѣсѣ тоатѣ дпкредереа, шї еї ле аѣ а рѣдїкатѣ ла кѣлтеа тѣрїрїї шї а препѣтернїчїеї. Еѣ ка шї тоцї консодїї меї дїн їнїмѣ дорескѣ ка шї зпеле шї алтеле съ дпподовеаскѣ патрїеа кѣ зелошї шї адеѣвѣрацї фїї аї еї, кѣчї скоалеле сѣлѣтѣ паладїѣл пострѣ. D. I. I., дпкѣ зпѣ алтѣ мїстїчїстѣл шї маї таре гѣсескѣ дп про-грамѣл сїстемеї Дтале. Дп ел не арѣдї

)

класѣ I, II, III, ші IV. дін градѣл II. къ тоате материале лор; unde аї лѣпѣдатѣ дѣ съ класеле дѣчепѣтоаре саѣ админстреле пѣмите дѣ градѣл I. ? аѣ доарѣ воещі ка сколеріи пріи врезнѣ фелѣ де мистічїсмѣ съ і пѣї ла граматикѣ, географіе, історіе ші амтеле, фѣрѣ ка съ маї дѣведе а, б, ц ? Кѣндѣ аї пѣсѣ кондеїл ші аї скрісѣ „Префачеріле дѣвѣдѣтѣрїлор дін Молдова,“ а тѣчї те-аї дѣсѣрчїнатѣ а скріе дѣспре префачеріле дѣвѣдетѣрїлор дін Молдова, еар пѣ пѣмаї дѣспре ачеле але градѣлї ал II. ле. Дѣсѣ аї дрептате къ атецїтѣ де маї тѣлте лїмѣї тоарте ші вїї, поате къ пѣ кѣпощї дѣкѣ вїне терміноложіеа ромѣнеаскѣ. Молдова дарѣ ка ші тѣте челемалте цѣрї аре сколї дѣчепѣтоаре, фѣрѣ де каре челе маї дѣпалте пѣ потѣ фї, поате дѣсѣ къ ачѣаста пѣ інтрѣ дѣ сїстема чѣа резопатѣ а Дтале. Дѣмї паре фѣрте рѣѣ къ апѣчї чѣала ші те трежещї хоїса, де че пѣ ещї крѣдїпчїосѣ стеагѣлї съв каре те-аї дѣролатѣ ? Стѣї Домѣлте трежещете дін мистічїсмѣ ші чїтеще тавлоапеле атіпгѣтоаре де организареа скоалелор дін Молдова, дѣ каре се кѣпрїодѣ скоалеле дѣчепѣтоаре, къ скоала фетелор ші ачѣа де тѣестрїї; скоалеле де градѣл ал II., дѣвѣдетѣра лїмѣелор стрѣїне ші а щїїнцелор академіче прекѣм ші пансіонателе. Ачесте тоате алкѣтѣескѣ дѣвѣдетѣрїле дін Молдова дѣспре каре дѣпѣ тїтѣла че не пѣї дѣапїте, трежїа съ ворѣещї, пѣ вїтѣндѣ тот одатѣ ші пѣ семїнаріеа Бенїамїнѣ, каре фаче парте ла трѣпѣл дѣтрегѣ ал дѣвѣдетѣрїлор дін Молдова ; еа астѣзї се афлѣ съв о алтѣ епітропіе дѣгрїжіторѣ шї дѣ кѣрѣндѣ ащѣптѣмѣ шї реорганиза-реа еї. D. I. I., пѣведї окларїї не пасѣ

ші чїтеще адеѣвѣрата програмѣ дѣтродѣсѣ дѣ сколе.

Тавлоапеле атіпгѣтоаре де реорганиза-реа скоалелор.

Л і т е р а А.

Сколеле дѣчепѣторѣ кѣрсѣ де треї апї.

Дѣ капїталїе.

А п ѣ л I.

1. Дѣ Треї-їерархї. Кѣпощереа лїте-рїлор, сїлавіреа, чїтіреа дѣспре модѣл Ланкастрїнѣ. Скріереа не пѣсїпѣ, тавлѣ шї хѣртїе. Меморїзаціеа, рѣгѣчїпї, сентен-ції шї дѣвѣдетѣрї морале, кѣлоащереа шї скріереа пѣтерїлор дѣпѣ моделѣрї.

А п ѣ л II.

Релїціеа, катїхїсѣл, дін граматїка ромѣнѣ етімологіеа не скѣртѣ, есерчїдїї дѣ дїктандо, географіе, дѣтродѣчере, Европа дѣ дѣпералѣ, арїтметїка, челе патрѣ спѣдїї, калїграфіе.

А п ѣ л III.

Релїціеа, катїхїсѣл, історїеа сѣпѣтѣ сїнтаксѣл не скѣртѣ, дін географіе Асїа, Африка, Амерїка шї Австралїа, дін арїтметїкѣ пѣтерїле комплексе, калїграфіеа.

Асеменеа кѣрсѣ есте статорнїчїтѣ шї пѣнтрѣ зрѣтореле скоале дѣчепѣтоаре: 2. Тѣтѣрашїї. 3. Пѣкѣрарїї. 4. Тѣргѣшорѣл. Ла 12 цївѣтѣрї: 5. Дорохойл. 6. Ботошенїї. 7. Фѣлїтїченїї. 8. Пеатра. 9. Романѣ. 10. Бакѣл. 11. Фокшанїї. 12. Галації. 13. Бѣрладѣ къ класѣл Кодореанѣ. 14. Текѣчїѣ. 15. Хѣшїї. 16. Васлѣїѣ. 17. Тѣргѣл Овнїї. 18. Тѣргѣл фѣрѣмосѣ. Честе дѣбѣ дін зрѣтѣ ка сколї фїлїале.

Іскѣлїдї

(Костакѣ Маврокордатѣ логоф., Г. Сѣдѣ.)

Літера В.

Обієктеле де дѣвѣдетъръ дѣн скоола фетелор.

Класъ I.

1. Сѣнтеле рѣгъчѣвнѣ къ тѣлкъвѣре пе скъртѣ. 2. Сѣлавіреа шѣ чѣтіреа. 3. Нѣмѣрареа. 4. Скрѣсоареа. 5. Лѣврѣ де тѣлѣ.

Класъ II.

1. Катѣхѣсѣ къ тѣлкъвѣрѣ. 2. Чѣтіре дѣн тотѣ фелѣ де кърцѣ. 3. Арѣметѣка. 4. Граматѣка пе скъртѣ. 5. Калѣграфѣеа. 6. Лѣврѣ де тѣлѣ. 7. Елементеле десенѣлѣ.

Класъ III.

1. Історѣеа сѣлѣтѣ. 2. Граматѣка шѣ скрѣереа, дѣктандо къ ортографѣе. 3. Арѣметѣка. 4. Цѣнереа катастѣхѣрѣлор каспѣе. 5. Дѣнтѣле кѣноцѣнѣе. 6. Калѣграфѣе. 7. Десенѣл. 8. Лѣврѣ де тѣлѣ.

Іскѣлѣдѣ

(Костакѣ Маврокордатѣ логоф., Г. Сѣцѣ.)

Літера С.

Дѣвѣдетърѣле дѣн скола де месерѣе.

Дѣвѣдетърѣ дѣн ателѣе:

1. Стрѣгѣрѣе. 2. Столерѣе. 3. Ротѣрѣе. 4. Сѣдѣкѣрѣе. 5. Ферѣрѣе. 6. Лѣкѣтѣшѣе. 7. Бѣтѣрѣеа.

Дѣвѣдетѣра сколастѣкѣ:

1. Чѣтіре. 2. Сѣнтеле рѣгъчѣвнѣ. 3. Скрѣереа. 4. Арѣметѣкѣ. 5. Десенѣл мѣнеалѣ къ аплѣкацѣе.

NB. Патрѣзѣчѣ шѣ чѣнчѣ елевѣ, дѣн пѣрцѣдѣ дѣвѣ осевѣтеле ателѣе де маѣ свѣсѣ шѣ дѣвѣдетѣра арѣтатѣ, дѣвѣ че ворѣ дѣндеплѣнѣ кѣрѣсѣ де чѣнчѣ анѣ аѣ сѣ ѣасѣ маѣстрѣ шѣ дѣозестрадѣ къ тоате вѣелтеле трѣвѣгоаре мѣщѣшѣгѣлѣ мѣр, авѣндѣ а

се дѣнотѣрче ла тѣргѣрѣе акѣрѣора Ефорѣе ѣаѣ трѣмѣсѣ.

Іскѣлѣдѣ

(Костакѣ Маврокордат логоф., Г. Сѣцѣ.)

Літера D.

Скоомеле градѣлѣ II. кѣрѣсѣ де патрѣ анѣ.

Дѣн капѣталѣе.

Апѣл I.

1. Дѣн рѣлѣцѣе історѣеа сѣлѣтѣ. 2. Граматѣка ротѣлѣ: Етѣмѣолодѣе, ортографѣе, скрѣереа, дѣктандо. 3. Математѣкѣ: фѣрѣкѣдѣе, пропорцѣе, кѣноцѣереа тѣсѣрѣлор шѣ а монетелор. 4. Історѣе патѣралѣ, обѣщѣдѣ шѣнцѣ шѣ чѣле трѣе імперѣе. 5. Цѣографѣеа спѣдѣалѣ а Еврѣопѣе. 6. Десенѣл лѣнеалѣ шѣ калѣграфѣе.

Апѣл II.

1. Дѣн рѣлѣцѣе. Моралѣл крѣщѣенѣскѣ дѣн Евангѣлѣе, (дѣвѣ кѣрцѣе прѣмѣте де вѣсерѣка ортодокѣ). 2. Сѣнтакѣсѣл ротѣлѣ къ ексѣрцѣдѣе де компѣнерѣе. 3. Алѣебра пѣлѣ ла еквацѣе градѣлѣ ал доѣлеа, кѣпрѣнѣзѣндѣсе цѣомерѣе, планѣмерѣе шѣ стереомѣерѣе. 4. Фѣзѣка: кѣноцѣнѣдѣе обѣщѣдѣ. 5. Географѣе: Асѣа, Афрѣка, Амерѣка шѣ Австралѣа. 6. Історѣе: хрѣолодѣеа веке шѣ повѣ. 7. Десенѣл лѣнеалѣ, планѣрѣ де сѣтѣадѣе шѣ де машѣнѣ, калѣграфѣе.

Апѣл III.

1. Рѣторѣка къ рѣгѣле ла фелѣрѣе компѣнерѣе. 2. Трѣгономѣерѣе, рѣктѣлѣнѣе къ аплѣкацѣеа логарѣтѣелор пѣнтрѣ рѣдѣкареа планѣрѣлор. 3. Хѣмѣе къ аплѣкацѣе ла агрѣномѣе шѣ економѣе каспѣкѣ. 4. Географѣе спѣдѣалѣ а патрѣеѣ шѣ а цѣрѣлор дѣвѣечѣнате. 5. Історѣе спѣдѣалѣ а патрѣеѣ шѣ а цѣрѣлор дѣвѣечѣнате. 6. Десенѣл архѣтекѣтонѣкѣ, калѣграфѣе.

Апѣл IV.

1. Есерѣіі deосевіте, компѣнері комерціале ші възале. 2. Геометрія практикъ пенѣрѣ рѣдікареа планѣрілор. 3. Dopia скріпѣрѣ. 4. Десевѣл архітектонікъ кѣ проектаре de констрѣкціі. 5. Пріодінііле агрономіеі. 6. Прочедѣра деріі. 7. Статістіка комерціалѣ, кѣ элементеле економіеі політіе. Іскѣліці

(Костакѣ Маврокордат лог., Г. Сѣдѣ.)

Літера Е.

Дѣвѣдетѣра лімвелор streine ші а щііпделор akademіе.

Пенѣрѣ ачесте дѣвѣдетѣрі ворѣ фі професорі de лімба: еліпѣ, латіпѣ, франдезѣ, цѣрманѣ, рѣсіанѣ.

Спре а пѣтѣ трече елевѣла ла кѣрѣсіріле зрѣтѣоаре, щііпда лімвѣі латіне саѣ ачѣі еліне есте дѣдаторітоаре.

1. Реторіка кѣ літератѣра дѣ тоате класеле кѣ традѣчері дін авторіі класіці, ші deосевіте екерѣціі ші компѣнері дѣ лімба франдезѣ. 2. Історіеа зівѣрсалѣ. 3. Математіка. 4. Дѣпалта математікъ ші астрономіе. 5. Лоціка ші філософіеа моралѣ. 6. Історіеа патѣралѣ, фізіка ші хеміеа. 7. Леціле патріеі кѣ Басілікалеле. 8. Стілѣла діпломатікъ кѣ ратѣріле щііпделор зпѣі діпломатѣ. 9. Економіеа політікъ, фінанцеле ші адміністраціеа. 10. Математіка аплекатѣ ла арта мілітарѣ, адекѣ: пенѣрѣ тактікъ ші стратегіе.

Карѣ щііпці се ворѣ преда дѣ лімвеле маі свѣѣ дѣсепнате, дѣпѣ дѣлеспіреа че се ва дѣфѣдоша дѣ афлареа de потривіці професорі. Іскѣліці

(Костакѣ Маврокордат лог., Г. Сѣдѣ.)

1847. Февр. 14.

(Ва зрѣма.)

Кѣвѣнт фѣнебрѣ пенѣтрѣ рѣпосатѣла дѣтрѣ ферічіре преа сфінцітѣла Кесаріе, епіскопѣла Бѣзѣвѣлі.

(Зрѣтаре.)

Кѣ кѣт віртѣтеа дѣтрече щііпда ші орі че таленте, кѣ атѣт бѣрватѣла віртѣос есте маі пресѣс de чеімалці дѣвѣдаци ші дѣделенці дѣ опініа лѣміі, дар ліпсіці de ачест дар череск; de ачѣеа, німік маі фрѣмос декѣт лавда віртѣціі, ші ферічіте сѣвт пацііле а кѣрора бѣрваці мерітѣ ачѣастѣ лавдѣ. Ачѣціа, ка ніще лѣчѣафері че дѣфрѣмѣседеазѣ тѣріа черѣвлі, стрѣлѣческ дѣ темпѣла націонал пріп лѣмііле віртѣцілор лор, ші лавда лор се фаче о пропріетате ші пріп зрѣтаре о тѣндріе націоналѣ. Тѣте веакзріле аѣ дат бѣрваці віртѣосші ші стрѣлѣціці пріп фаптеле лор, ші тѣте пацііле, маі тѣлт саѣ маі пѣціп, се феріческ кѣ аѣ ешіт дін сіпѣл лор зпії ка ачѣцііа карѣ, дѣ віадѣле аѣ фолосіт пе чеімалці кѣ фаптеле ші пілда лор; іар дѣпѣ тоарте адѣчереа-аміпте ші пѣтеле лор дѣдеампѣ пе тоці зрѣмашіі ла асемеппеа фапте. Ромѣніа дѣкѣ пѣ есте маі пе жос дѣ прівіпца ачѣаста. А авѣт, саѣ маі віне, арѣ ші еа пе аі сѣі ероі, пе аі сѣі дѣделенці, пе аі сѣі кѣвіоші, пе аі сѣі патріоці. Зпѣла а адѣс ла алтарѣла патріоці вітежіа ші жертѣіреа са, алѣла деніѣл ші щііпца са, алѣла кѣвіошіа ші сфінденіа са. Ачѣла пріп кѣражѣл ші пѣтереа брадѣлѣі сѣѣ а апѣрат патріа ші а тѣлтѣіт васѣла націонал de фѣртѣна перічѣоі; ачѣста пріп щііпделе ші дѣделенчѣнеа са а дат сѣатѣрі тѣлтѣітѣіре ші а дескіс калеа лѣміілор; челалалт пріп пілда віедіі сале періхѣніте ші сфінте а спрїжініт праткіка

моралѣвѣ евангелік ші а дѣвѣдат пе б-мені а чіпсті віртѣтеа. Історіа нѣстрѣ пе аратѣ тѣлте есемпле деспре ачестеа; дѣсѣ ка сѣ пѣ тѣ паркѣ ам веніт а о чіті аічі, дѣдемп пе іѣвїторїі де шїпїцѣ а о черчера; іар еѣ тѣ воїѣ тѣрціні а адѣче аічі де пілдѣ пѣмаї дїптр'ачеї вісерїчещї, ам кѣрора зрѣтѣтор есте шї ферїчітѣл рѣ-посат. Астѣел дїптр'ачещїа а фост ферї-чітѣл Грїгорїе мїтрополїтѣл ачел дедѣ-мѣлт ¹⁾ кареле, дѣптрѣ дѣделепчѣне дѣ-черкат, дѣ петречере кѣвїос, дѣ віадѣ лѣвѣдат шї де тоді іѣвїт, дѣ греле времї кѣрма цѣрїї а пѣртат, шї дѣ солїе ка депѣтат ам обшїї кѣ чїпсте шї вѣпѣ ісправѣ а зѣмлат. Аша а фост тѣлт дѣвѣдатѣл шї тѣлт рѣвнїторѣл спре лѣмїнарѣа пѣ-тѣлѣвї сѣѣ, Дамаскїн епїскопѣл Рѣмнїкѣ-лѣвї ²⁾, кѣрѣїа вісерїка шї паціа ромѣпѣ е датѣре дѣчеперѣа маї кѣ темейв а тѣлтѣ-чїрїї шї а тїпѣрїрїї кѣрѣїлор вісерїчещї дѣ лїмѣа паціоналѣ. Асемеппа а фост чел де зп пѣме кѣ рѣпосатѣл пострѣ, Кесарїе, зїк, епїскопѣл Рѣмнїкѣлѣвї ³⁾, мїпѣпатѣл ачела дѣптрѣ дѣвѣдѣтѣрѣ шї рѣвнїторѣл спре лѣмїнарѣа пѣатѣлѣвї сѣѣ, каре прїп традѣчереа шї тїпѣрїрїеа маї тѣлтор кѣрѣї вісерїчещї дѣ лїмѣа патрїї, а рѣдѣвїат лїмѣа сѣвѣжгатѣ де атѣтеа веакѣрї шї дѣ-хѣл паціонал амордїт де речеала дѣтѣне-рекѣлѣвї, шї а фѣѣт пе ромѣп сѣ се кѣ-лоаскѣ маї віне че есте ел кѣнд се пѣ-тѣще аша, шї сѣ дѣделеагѣ че зїче кѣнд лавѣ пре Дѣмнезеѣ. Деопотрївѣ кѣ а-чешїїа а фост Фїларет мїтрополїтѣл ⁴⁾, дѣвѣдатѣл ачела, прїетѣл лѣвї Кесарїе шї зрѣтѣторѣл ла лѣкрареа кѣрѣїлор вісерї-

чешї, пе каре чеї де алт пѣат дѣ гонїрѣ пѣлѣ ла мортѣнт. Тот аша а фост шї ферїчітѣл Іосїф ¹⁾ дѣтѣїл епїскоп ал Ар-цешѣлѣвї, ачел плїн де евлавїе, де мїлостї-віре шї де тоатѣ фапта вѣпѣ, каре апрїос де рѣвнѣ дѣмнезеаскѣ а ретїпѣрїт атѣ-теа кѣрѣї вісерїчещї, шї мерїтѣ ка пѣмаї пѣптрѣ дѣпсѣл сѣ се дѣпїпдезе ачѣа е-пїскопїе. Дар пѣптрѣ ферїчітѣл Грїгорїе мїтрополїтѣл ²⁾ ачест дїп зрѣтѣ че воїѣ зїче? кѣчї че лїмѣл дѣвїлшѣгатѣ дѣ вор-віре пѣте сѣ лавѣ віртѣдїме ачестѣ вѣр-ват сѣѣнт, каре дѣ тоатѣ віадѣ са с'а жертѣїт пѣптрѣ лѣмїнарѣа клерѣлѣвї шї а паціеї сале, прїп традѣчереа шї тїпѣрїрїеа атѣтор кѣрѣї вісерїчещї шї теологїчешї, дїп каре пе челе маї тѣлте ле дедѣа дѣ дар? Нѣ кѣтезѣ а зїче чева спре лавѣа а-челѣїа че есте моделѣл пѣсторїлор шї фа-ла архїереїлор ромѣпї. Лѣсѣнд ла о парте іптрїціме політїче, дї прївѣск рѣвѣдареа, тѣ дѣкїп шї чїпстеск сѣферїпдееле лѣї; іар віадѣ шї петречереа лѣї сѣѣнтѣ спѣ-о тоді контїппоранїї, карїї пѣлѣ астѣзї се мїпѣпѣазѣ шї помѣлеск пѣтѣме лѣї кѣ чеа маї адѣпкѣ евлавїе шї респект. Дѣсѣ, о зѣвре респектѣоасе шї сѣїате, вѣреднїче де зрѣмат шї де дѣкїпат! Ерѣадїмї, дака помѣпїрѣа вѣстрѣ о трек аша репѣде; кѣчї слѣвїчѣвѣа кѣвѣнтѣлѣвї меѣ пѣ пѣте сѣ а-жѣпгѣ ла дѣлѣдїмеа вѣреднїчїеї Воастрѣ. Пѣптрѣ а зїче деспре вої дѣдѣстѣл, трѣвѣте о лїмѣл еловѣнтѣ шї о мїпте лѣмїнатѣ де дѣвѣдѣтѣрѣ, каре сѣ аїѣв атѣт дрѣнт дѣ stadia шїпїдемлор, пе кѣт вої адї до-вѣндїт ла респектѣл шї рекѣпѣцїїнда ро-тѣпѣлѣвї віне сїмдїгор шї вінекѣцѣтѣтор.

¹⁾ 1760. ²⁾ 1710. ³⁾ 1773. ⁴⁾ 1792.

¹⁾ 1793. ²⁾ 1823.

